

Sygn. akt I NSW 2113/20

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z protestu wyborczego D.S.

przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 27 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 17 lipca 2020 r. do Sądu Najwyższego wpłynął sporządzony przez wyborcę D.S. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP, zarządzonemu na dzień 12 lipca 2020 r. W proteście podniesiono zarzut naruszenia w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji RP i Kodeksu wyborczego oraz naruszenia prawa przez media publiczne, w szczególności Telewizję [...]. W uzasadnieniu protestu wskazano, że powyższy zarzut dotyczy przede wszystkim zmiany zasad głosowania na korespondencyjne, prowadzenia nieuczciwej kampanii wyborczej, nierównomiernego dostępu do mediów publicznych, nieotrzymania przez bliżej nieokreślonych wyborców z zagranicy pakietów wyborczych oraz zaangażowania Prezesa Rady Ministrów oraz innych ministrów w agitację wyborczą.

W odpowiedzi na protest zarówno Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, jak i Prokurator Generalny, przy podobnej argumentacji, przedstawili stanowisko, w którym zawnioskowali o pozostawienie tego protestu bez dalszego biegu. W ich ocenie przedmiotowy protest nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 321 § 3 k.wyb., gdyż wnosząca protest nie przedstawiła, ani nie wskazała dowodów na których opiera swoje zarzuty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów na Prezydenta RP oraz warunki ich ważności zostały określone w Kodeksie wyborczym (dalej k.wyb.) w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 k.wyb. oraz w przepisach szczególnych określonych w art. 321-324 k.wyb. Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. protest przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP może być wniesiony wyłącznie z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Na podstawie art. 321 § 1 i 3 k.wyb. w zw. z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej: u.wyb.2020) protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej: PKW), a wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera. Treść zarzutów nie może być jednak dowolna, ale powinna spełniać kryteria wymienione w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na

wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów poparte konkretnymi dowodami o których wiadomo wnoszącemu protest. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

W ocenie Sądu Najwyższego przedmiotowy protest nie może podlegać merytorycznemu rozpoznaniu. Należy bowiem podkreślić, że sformułowany w proteście zarzut obarczony jest istotną wadą, gdyż nie mieści się w kryteriach wymienionych w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. W istocie wskazany w proteście zarzut nie dotyczy bowiem naruszenia obowiązujących przepisów odnoszących się do głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, a jedynie wskazuje na potencjalny wpływ informacji medialnych lub aparatu państwowego na realizację czynnego prawa wyborczego przez wnoszącego protest. Należy podkreślić, że stanowisko Sądu Najwyższego jest w tym względzie niezmiennie od lat i wynika ze ścisłej wykładni art. 82 § 1 k.wyb., który za podstawę protestu wyborczego przewiduje tylko naruszenie przepisów dotyczących głosowania i ustalenia wyników wyborów. Wszelkie inne zarzuty, a więc poprzedzające głosowanie, ustalanie wyników głosowania lub wyników wyborów nie przekładają się na przestępstwa lub delikty wyborcze wymagane tym przepisem. Chodzi bowiem o ścisłe i konkretne regulacje kodeksu wyborczego dotyczące głosowania w lokalu wyborczym i ustalania wyników głosowania przez właściwe komisje (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2015 r., III SW 36/15, także: postanowienie SN z dnia 16 lipca 2014 r., III SW 35/14, także: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2019 r., NSW 26/19, także: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r., III SW 64/11). Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, że przepisy dotyczące głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów można traktować tylko jako przepisy regulujące formalne procedury, znajdujące zastosowanie do postępowania przed ustawowymi organami wyborczymi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r., III SW 54/15).

Złożony protest zawiera w rzeczywistości zarzut dotyczący działalności prowadzonej przede wszystkim w okresie kampanii wyborczej lub w czasie ją poprzedzającym przez media publiczne i aparat państwowy. Również przytoczone zarzuty dotyczące procedury głosowania (nieotrzymanie pakietu wyborczego) mają charakter ogólny i nie dotyczą okoliczności, które wnosząca protest mogłaby uprawdopodobnić. Przytoczone w proteście zarzuty nie zostały zatem dostatecznie powiązane z ich wpływem na istniejące procedury głosowania lub ustalenia wyników, a zatem nie mogą stanowić wypełnienia przesłanki z art. 82 k.wyb., tym bardziej, że na ich poparcie wnosząca protest nie przedstawiła żadnych dowodów, wywodząc jedynie w sposób ogólny, że podejmowana powyżej działalność mogła mieć wpływ na decyzje i preferencje wyborcze obywateli. Ta, zdaniem wnoszącej protest, oczywista zależność nie jest w ocenie Sądu Najwyższego wystarczająca, aby uprawdopodobniała naruszenia mogące zostać objęte protestem wyborczym. Podniesiony zarzut ma charakter abstrakcyjny i wskazuje raczej na hipotetyczną oraz potencjalną możliwość naruszenia przepisów prawa wyborczego, a więc nie odpowiada wymogom Kodeksu wyborczego i jest niedopuszczalny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

Wnosząca protest, w ocenie Sądu Najwyższego, nie wskazała także żadnej okoliczności, która uprawdopodobniałaby istnienie nieprawidłowości podczas przeprowadzonych wyborów. Zarzut oparty wyłącznie na kontestowaniu przebiegu kampanii wyborczej i w jej konsekwencji wyników wyborów ogłoszonych przez PKW, bez przedstawienia wymaganych naruszeń i ich dowodów, nie mieści się w przedmiocie protestu określonym w art. 82 § 1 k.wyb. (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lipca 2014 r., III SW 35/14). Zgodnie z przyjmowanym już wcześniej stanowiskiem Sądu Najwyższego zarzut, który odnosi się do przebiegu kampanii wyborczej nie może stanowić podstawy protestu wyborczego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., NSW 26/19).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

